

NOTA ECONOMIE

SAMEN AAN DE SLAG

Gemeente Buren
Augustus 2021

GEMEENTE BUREN

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
2	Economische situatie gemeente Buren.....	2
2.1	Cijfers.....	2
2.2	Beleid	2
2.3	Conclusies	5
3	Strategie	7
3.1	Algemene strategie.....	7
3.2	Dienstverlening, procedures en regelgeving	8
3.3	Ruimtelijke uitdagingen en duurzame ontwikkeling.....	10
3.4	Werkgelegenheid, personeel en talentontwikkeling	12
3.5	Organisatie en samenwerking	14
4	Vervolgstappen en uitvoering.....	16
5	Bijlagen.....	18
	Bijlage 1: Plan van aanpak Nota Economie.....	18
	Bijlage 2: De Burense economie in cijfers	19
	Bijlage 3: Deelnemers aan de klankbordgroep.....	31
	Bijlage 4: Input brainstormsessie ondernemers Buren	32

1 Inleiding

De economie binnen de gemeente Buren is de afgelopen jaren flink gegroeid en het aantal bedrijven gevestigd in de gemeente is de afgelopen vijf jaar gestegen. Om duidelijkheid te scheppen richting de ondernemers binnen de gemeente is het van belang om een lokaal economisch beleid op te stellen.

Voor gemeente Buren is in het verleden nooit een overkoepelende beleidsvisie op het gebied van economie opgesteld met hierin duidelijke beleidsdoelstellingen met bijbehorende ambities. In juli 2019 is de motie 'Stimuleren Lokale Economie' aangenomen. Hierin staat aangegeven dat de gemeente een rol heeft met betrekking tot het versterken van de gezonde lokale economie ten behoeve van de welvaart en leefbaarheid van de samenleving. Wat tevens bijdraagt aan het versterken van de financiële situatie van de gemeente. Daarnaast is in het Coalitieakkoord gemeente Buren (2020 - 2022) 'Daadkrachtig en kerngericht' opgenomen dat een Nota Economie moet worden opgesteld, waarin de gemeente zich inzet voor een sterk en goed ondernemersklimaat.

Het doel van de Nota Economie is het stellen van kaders waarbinnen economische ontwikkeling kan plaatsvinden in de gemeente Buren. Voorheen werden ontwikkelingen beoordeeld op basis van onder andere het Regionaal Economisch ambitiedocument en lokaal beleid op het gebied van Ruimte, Duurzaamheid en Vastgoed. Regionaal wordt gefocust op drie speerpunten, namelijk Logistiek & Werklocaties, Agribusiness en Recreatie & Toerisme. Door middel van de Nota Economie kan de gemeente aangeven op welke manier zij wil aansluiten op het regionale beleid en beschrijft zij op welke onderwerpen zij zich lokaal wil richten. Het thema economie is met veel onderwerpen en opgaven verweven. In de Nota Economie leggen we de focus op een aantal die onder het thema economie vallen en als belangrijk worden geacht, vanuit de gemeentelijke organisatie of vanuit ondernemers (de klankbordgroep).

Ten behoeve van het opstellen van de Nota Economie is een plan van aanpak geschreven¹. Daarbij is een klankbordgroep van ondernemers gevraagd om advies te geven over de invulling van de Nota Economie. Samen met hen is gebrainstormd over verschillende thema's binnen het thema 'economie'. Er is nagedacht over of thema's al dan niet thuishoren in de Nota en op welke manier de gemeente én ondernemers hier invulling aan kunnen geven.

Leeswijzer

De Nota Economie is als volgt opgebouwd:

- In hoofdstuk 2 wordt de economische situatie en inventarisatie van beleid in de gemeente Buren beschreven.
- In hoofdstuk 3 worden de thema's van de Nota Economie toegelicht en wordt aangegeven welke ambitie en eventuele acties aan het thema zijn gekoppeld.
- In hoofdstuk 4 worden globaal de vervolgstappen en uitvoering van de thema's beschreven.

¹ Zie bijlage 1 voor het plan van aanpak Nota Economie.

2 Economische situatie gemeente Buren

In dit hoofdstuk wordt op basis van een analyse de huidige economische situatie in de gemeente Buren beschreven. Er wordt ingegaan op de economische cijfers, het huidige regionale economische beleid en relevant lokale beleid van andere domeinen. Vervolgens wordt dit gebundeld en samengevat, zodat de thema's voor de Nota Economie ontstaan.

2.1 Cijfers

De gemeente Buren kenmerkt zich als ondernemende gemeente. In verhouding tot andere gemeenten in de regio zijn er veel bedrijven gevestigd binnen de gemeentegrenzen. Dit in verhouding tot het aantal inwoners in de gemeente.

Uit onderzoek naar “De Burensse economie in cijfers”² blijkt dat de gemeente Buren in 2020 8.820 banen en 3.160 vestigingen heeft. De sectoren zakelijke dienstverlening, bouwnijverheid en landbouw & visserij zijn sterk vertegenwoordigd binnen de gemeente. Dit zijn tevens ook de sectoren die de afgelopen vijf jaar sterk zijn gegroeid. Daarentegen laten de sectoren nutsbedrijven, groothandel en financiële dienstverlening minder groei zien. Kijkende naar de werkloosheidsgraad kan geconcludeerd worden dat de gemeente Buren goed scoort ten opzichte van de andere gemeenten binnen de regio.

Coronacrisis

Op dit moment heeft de coronacrisis veel impact op ondernemers. We proberen als gemeente ondersteuning te bieden aan bedrijven. Zo is er aan het begin van de coronacrisis een gezamenlijk maatregelenpakket vastgesteld vanuit de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid en de gemeente Buren. Naast het stimuleren van het platform Koop-lokaal Buren, wordt er ruimte geboden aan de uitbreiding van terrassen en wordt er gewerkt met gedoogverklaringen voor het plaatsen van een tijdelijk bouwwerk, zoals een tent of overkapping. Ook zijn er tijdelijke vergunningen afgegeven voor recreatieve ontwikkelingen bij recreatie ondernemers.

Vanuit VNO-NCW Midden, MKB-Nederland Midden, Oost NL en de provincie Gelderland zijn online onderzoeken uitgevoerd met vragen over de impact van de coronacrisis op de omzet, bedrijfsvoering en werkgelegenheid van bedrijven. De uitkomst is zeer verschillend tussen de sectoren. In de vrijetijdsector zijn de klappen het grootst, terwijl logistiek en industrie zelfs positieve ontwikkelingen kent. Het is afwachten hoe de coronacrisis zich verder zal ontwikkelen voor ondernemers. Met deze peilingen heeft de gemeente goed zicht op de ernst van de crisis. Door middel van het stellen van vergelijkbare vragen aan ondernemers in gemeente Buren kan inzicht verkregen worden in de impact van de coronacrisis op ondernemers in onze gemeente, vergeleken met de regio en de provincie.

2.2 Beleid

Regionaal beleid

Begin 2021 is het Regionaal Economisch Ambitiedocument 2022-2025 opgesteld. Het Regionale Ambitiedocument is opgesteld om aan te geven op welke thema's de regio zich meer dient te focussen. In het regionale beleid ligt de focus op drie speerpunten namelijk:

Agribusiness: Excelleren in Europa als thuismarkt.

Logistiek en werklocaties: Verduurzaming van een krachtige banenmotor.

Toerisme en recreatie: Regionale economische groei

² Zie bijlage 2 voor een uitgebreide uitwerking van het onderzoek.

Samengevat, de ambities die aansluiten bij deze speerpunten:

- Renderende innovatieve ketens binnen de glastuinbouw, fruitteelt, paddenstoelenteelt en laanboomteelt.
- Inzet op een toekomstbestendig logistiek ecosysteem, met focus op stimuleren van vitale werklocaties in de regio.
- Groei van recreatie en toerisme in Rivierenland voor bezoekers en inwoners. Zodanig dat er jaarrond een optimale balans ontstaat tussen het aanbod aan vraaggestuurde vrijetijdsbeleving, de toeristische druk en de draagkracht van de omgeving.

Het Regionaal Economisch Ambitiedocument wordt gelijktijdig met de Nota Economie aan de raad van de gemeente Buren ter besluitvorming aangeboden.

Lokaal beleid

Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie wordt op dit moment opgesteld, verwachting is dat dit document eind 2021 wordt vastgesteld. De Omgevingswet treedt namelijk 1 juli 2022 in werking. In de Omgevingsvisie worden zoeklocaties benoemd voor economische ontwikkeling, toerisme & recreatie. Ook worden locaties benoemd voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen. Daarnaast is er aandacht voor behoud van economische ontwikkelingen in de kernen en land- en tuinbouw. De Omgevingsvisie heeft raakvlakken met het economische beleid en hier dient de gemeente in de Nota Economie rekening mee te houden.

Klimaatvisie

De Klimaatvisie gemeente Buren is vastgesteld. Er wordt de komende jaren onder andere ingezet op het stimuleren van het 'goede gedrag' vanuit ondernemers én het verduurzamen van de fruitsector. Ook vindt de gemeente het belangrijk dat wordt ingezet op 'zon op dak', dat wil zeggen het stimuleren van het plaatsen van zonnepanelen op bedrijventerreinen. Daarnaast zijn in de RES (Regionale Energie Strategie) locaties aangewezen voor grootschalige energieopwekking in de gemeente. Dit zijn thema's die het economische beleid raken en waar rekening mee gehouden moet worden.

Woonbeleid

De gemeente Buren heeft het Woningprogramma vastgesteld en afspraken gemaakt binnen de regio voor de ontwikkeling van 1400 woningen in de periode 2020 -2030. Daarbij gelden de volgende strategische pijlers, namelijk:

1. Meer diversiteit in de voorraad met behoud van de 'dorpse' kwaliteiten.
2. Bouwen voor de jonge doelgroep.
3. Bouwen voor de oudere doelgroep.
4. Aandacht voor betaalbaarheid en vernieuwing van de sociale voorraad.

Daarnaast is door de gemeente aangegeven dat bij nieuwbouw aan aanzienlijke hoeveelheid sociale huurwoningen moet worden gerealiseerd. Een andere opgave die benoemd wordt is de tijdelijke en permanente woningbouw voor buitenlandse arbeidskrachten.

Regionale samenwerkingen

Regio Rivierenland

Regio Rivierenland is het samenwerkingsverband van acht gemeenten in regio. Regio Rivierenland ondersteunt de samenwerking van gemeenten. Regio Rivierenland is het overheidsonderdeel van FruitDelta Rivierenland, een overkoepelende samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs/onderzoek, organisaties en ondernemende inwoners. Om de samenwerking op het gebied van economie te bekrachtigen is het Regionale Economisch Ambitiedocument opgesteld met drie speerpunten (Agribusiness, Logistiek en Werklocaties en Recreatie & Toerisme). Voor elk van de drie speerpunten is er een speerpuntberaad waar bestuurlijk en ambtelijk afstemming plaatsvindt en de verschillende uitvoeringsprogramma's worden uitgevoerd. Ook op het gebied van wonen, zorg, arbeidsmarkt en vergunningen en afvalverwerking zijn er regionale samenwerkingen. In de meeste gevallen op basis van gemeenschappelijke regelingen en afspraken met uitvoeringsorganisaties zoals Werkzaak Rivierenland, Omgevingsdienst Rivierenland en de AVRI.

Fruitpact

Het Fruitpact is een bijzonder samenwerkingsverband tussen overheid, bedrijfsleven en onderwijs (Universiteit Wageningen, WUR) in het Rivierenland: de Betuwe, het Land van Maas en Waal en de Bommelerwaard. De fruitteelt is van oudsher sterk op deze plek verankerd en heeft veel aanverwante bedrijvigheid, onderwijs en toerisme aangetrokken. Daarmee heeft de sector zich nationaal en regionaal ontwikkeld tot een economisch cluster van betekenis.

Laanboompact

Het Laanboompact is een samenwerkingsverband tussen Tree Centre Opheusden, gemeente Neder-Betuwe, gemeente Overbetuwe, gemeente Buren, Provincie Gelderland en Rabobank West Betuwe, de Universiteit Wageningen (WUR) en andere onderwijsinstellingen. Doelstelling van het Laanboompact is het versterken van de laanboomsector in de Betuwe. De laanboomteelt is een belangrijke bedrijfstak in de regio, waardoor hierin de samenwerking wordt opgezocht.

Stichting Bureau Toerisme (voormalig Bureau Toerisme Rivierenland) (SBT)

De ontwikkeling van Rivierenland als aantrekkelijk en interessant toeristisch recreatief gebied is de komende jaren speerpunt voor de samenwerkende gemeenten in Regio Rivierenland. Samen met het SBT werken de gemeenten aan het bereiken van de ambitie voor het speerpunt Recreatie en Toerisme. Om de ambitie te verwezenlijken wordt aan gezamenlijke opgaven gewerkt en wordt ingezet op een aantal reguliere activiteiten. Vanuit gemeente Buren wordt een algemene bijdrage van 1,06 per inwoner gegeven, gekoppeld aan samenwerkingsafspraken en een jaarplan.

Uit@waarde

Recreatiemaatschappij Uit@waarde ontwikkelt recreatiegebieden en land- en routegebonden voorzieningen in de regio Rivierenland. In de gemeente Buren beheren ze de recreatiegebieden Eiland van Maurik, de Meent en de Beldert en de verschillende routes in de gemeente. Zij werken samen met de gemeente, regio, ondernemers en SBT aan het behoud, onderhoud en ontwikkelingen van recreatieve locaties en routes.

Lokale samenwerkingen

Bedrijventerreinen

Binnen de gemeente zijn vier lokale bedrijventerreinen:

- De Hofstede in Lienden;
- Doejenburg I en II in Eck en Wiel / Maurik;
- 't Hulster in Buren;
- Beusichem Zuid in Beusichem.

Het is voor de Nota Economie van belang om te kijken naar de ontwikkeling van de huidige bedrijventerreinen en de mogelijke locaties voor de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen.

Ondernemersverenigingen

Binnen gemeente Buren zijn vijf ondernemersverenigingen:

- Ondernemersvereniging Buren;
- Ondernemersvereniging De Hofstede;
- Ondernemersvereniging Lienden, Ommeren, Ingen;
- Bedrijvenparkvereniging Doejenburg;
- Stichting Ondernemersplatform Buren (OPB).

Stichting Ondernemersplatform Buren (OPB) is de overkoepelende ondernemersvereniging. Dit is een samenwerking tussen de verschillende ondernemersverenigingen in de gemeente Buren.

Het OPB streeft ernaar zoveel mogelijk geledingen uit het bedrijfsleven aan zich te binden. Op die wijze worden lokale ondernemersbelangen behartigd en het ondernemersklimaat verbeterd.

Namens de agrarische sector zijn er drie belangenorganisaties actief in gemeente Buren:

- Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Noord, afdeling de Betuwe;
- Nederlandse Fruitteeltorganisatie (NFO);
- Tree Centre Opheusden (TCO), werkgroep Belangenbehartiging namens de laanboom teelt.

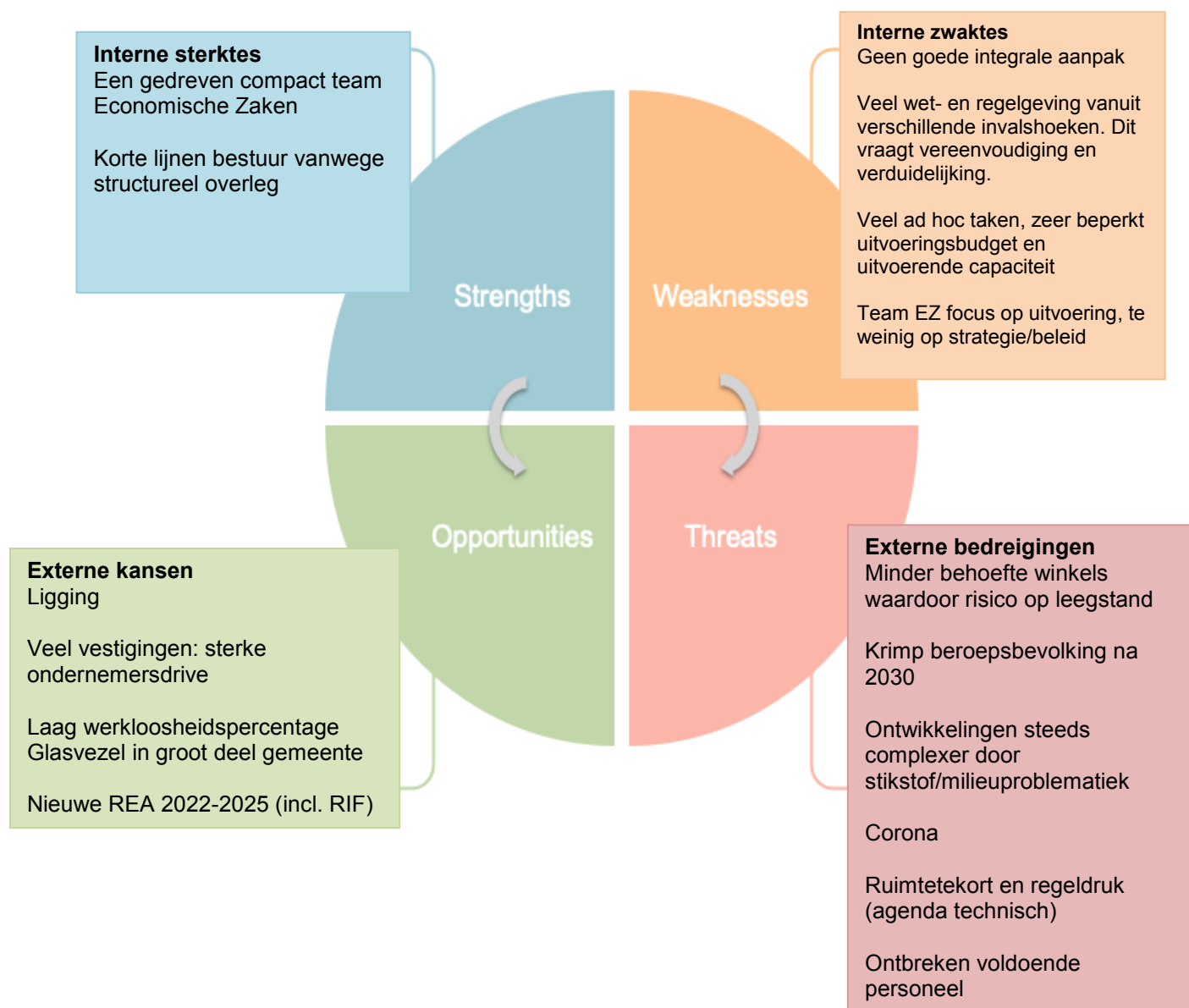
Ten slotte zijn er enkele winkeliersverenigingen actief:

- Winkeliersvereniging Maurik;
- Winkeliersvereniging Buren;
- Winkeliersvereniging Winkelcentrum Lienden.

Het is van belang om het contact met de ondernemers en ondernemersverenigingen te stimuleren, zodat ontwikkelingen besproken en afgestemd kunnen worden. Inmiddels is er ook een horeca-overleg gestart in samenwerking met Koninklijke Horeca Nederland (KHN) en de lokale horeca ondernemers.

2.3 Conclusies

Met behulp van een SWOT-analyse kan de informatie van het onderzoek “De Burensse economie in cijfers” en de beleidsanalyse overzichtelijk en eenvoudig weergegeven worden. In de SWOT-analyse worden de interne sterkten en zwakten benoemd vanuit de gemeentelijke organisatie, plus de externe kansen en bedreigingen vanuit de ontwikkeling van de lokale economie.

In de aanloop naar het opstellen van de Nota Economie is er een BOT-sessie geweest met het college van de gemeente Buren en een brainstormsessie georganiseerd met de klankbordgroep. Op basis van deze sessies en de economische en beleidsanalyse zijn een aantal hoofdthema's benoemd voor de Nota Economie:

- Dienstverlening, procedures en regelgeving
- Ruimtelijke uitdagingen en duurzame ontwikkeling
- Werkgelegenheid, personeel en talentontwikkeling
- Organisatie en samenwerking

In de volgende hoofdstukken worden de thema's verder uitgewerkt in deelthema's, ambities en acties.

3 Strategie

3.1 Algemene strategie

Als het gaat om de algemene doelstelling voor het economisch beleid, staan drie punten centraal:

Focus op lokale ontwikkelingen en bestaande bedrijven

Focus op sectoren Agribusiness, Logistiek, Recreatie & toerisme en MKB & productiebedrijven.

Verbetering dienstverlening en versterking samenwerking.

Met de focus op de bestaande bedrijven geven we aan dat de doelstelling voor het beleid met name gericht is om de ontwikkeling van de bedrijven die al in de gemeente gevestigd zijn. Vanwege de beperkte beschikbaarheid en bereikbaarheid van nieuwe locaties voor bedrijven, wordt er met name gekeken naar bestaande locaties. Naast de uitgifte van bedrijventerrein Doejenburg II wil de gemeente inzetten op het revitaliseren van de huidige bedrijventerreinen en daar waar mogelijk bedrijven faciliteren op de eigen locatie. In het kader van de omgevingsvisie wordt gekeken naar mogelijke uitbreidingslocaties voor de toekomst, maar ook hier ligt de focus op de behoefte en ruimtevraag vanuit de eigen ondernemers.

Er wordt dus geen specifieke aandacht gegeven aan het aantrekken van nieuwe bedrijven van buiten de gemeente. Binnen de regio Rivierenland en met de provincie zijn hier ook afspraken over gemaakt met name voor de ontwikkeling en vestiging van grootschalige bedrijven (vanaf 4 hectare). Uiteraard biedt de gemeente wel de mogelijkheid om nieuwe bedrijven op bestaande locaties te faciliteren met specifieke aandacht voor bedrijven die passen bij de regionale speerpunten Agribusiness, Logistiek en Recreatie en Toerisme. Vanwege de vele MKB/familiebedrijven gericht op productie of specifieke dienstverlening in de (hoogwaardige) maakindustrie zal in het lokale beleid vanuit de gemeente extra aandacht worden besteed aan deze bedrijven in aanvulling op het regionale beleid.

De focus op de verbetering van de dienstverlening en versterking van de samenwerking sluit aan bij de algemene doelstelling om als gemeente een faciliterende rol te spelen bij de ontwikkeling en stimulering van de lokale economie. Enerzijds door het schetsen van duidelijke kaders en richtlijnen en anderzijds door het actief faciliteren van de samenwerking met het bedrijfsleven, de regio, onderwijs- en onderzoeksinstituten. Onderdeel van de strategie is om in samenspraak met de verschillende disciplines (ruimte, landschap, beheer, milieu, wonen) ook de mogelijkheden voor deregulering of vereenvoudiging van regels en richtlijnen mogelijk te maken.

In de onderliggende thema's wordt de strategie verder uitgewerkt naar ambities en acties.

3.2 Dienstverlening, procedures en regelgeving

Het thema dienstverlening, procedures en regelgeving staat in het teken van de informatievoorziening vanuit de gemeente. Het is voor ondernemers van belang dat de gemeente een goede gesprekspartner is, dat zij met vragen bij de gemeente terecht kunnen en de gestelde kaders en richtlijnen voor ondernemers duidelijk zijn.

Situatieschets

Ondernemers hebben te maken met een veelheid aan regels en richtlijnen vanuit de verschillende overheden. Hiervoor geldt vaak ook dat informatie versnipperd is en er soms ook onduidelijkheid is over de juiste contactpersonen bij de gemeente. Indien zij een vraag hebben, weten zij vaak niet via welke weg zij de gemeente kunnen bereiken of waar informatie te vinden is. Daarbij is het vaak onduidelijk wat de geldende wet- en regelgeving betekent in een specifieke situatie voor ondernemers. Dit leidt in sommige gevallen tot frustratie, lange looptijden van procedures en het gevoel van willekeur. Voor de gemeente is het vaak ingewikkeld om flexibel mee te denken en mee te werken, rekening houdend met alle verschillende regels en invalshoeken.

Aandachtspunten

Vanuit de ondernemers heerst een gevoel van afstand richting de gemeente/overheid. Dit gaat samen met het gegeven dat Buren een kleine gemeente is en het kleine team Economische Zaken (capaciteit). Echter is het een belangrijk punt om op te pakken. Ondernemers hebben soms geen duidelijk beeld van de wegen binnen de gemeente, waardoor vragen niet altijd op de juiste plek terecht komen. Zij geven het belang aan van één contactpersoon voor vragen vanuit ondernemers en/of duidelijke communicatie gericht op ondernemers.

Procedures voor ruimtelijke/bouw aanvragen zijn ingewikkeld en goede en snelle communicatie hierover vanuit gemeente en de omgevingsdienst Rivierenland is essentieel.

De nieuwe omgevingsvisie en de versterking van de interne procedures binnen het domein Ruimte biedt mogelijkheden om dit te verbeteren.

Gemeente zoekt naar een goede balans tussen het afwegen van alle belangen en de formele richtlijnen en de mogelijkheid om flexibel en adequaat de ontwikkeling van bedrijven te faciliteren. Daarbij geldt liever een duidelijke ja of nee, dan een vage belofte of geen antwoord.

Ambitie

De gemeente wil graag een ondernemersvriendelijke gemeente zijn voor haar ondernemers. Het is van belang dat de ondernemers goede informatie krijgen over alle regels, richtlijnen en procedures en één duidelijk aanspreekpunt hebben binnen de gemeente, waar zij terecht kunnen met vragen.

Actie

Continuering en verbetering van de functie van accountmanager bedrijven als centraal aanspreekpunt voor ondernemers. Deze medewerker kan vervolgens de vraag van de ondernemer intern doorzetten naar de juiste collega. Tegelijkertijd zorgt de accountmanager bedrijven samen met communicatie en het KCC en de verschillende afdelingen (Juridische zaken, Beheer, Vastgoed, RO, Wonen, Duurzaamheid) voor goede informatievoorziening op de gemeentelijke website en afstemming met regionale partners en de ondernemers/winkeliersverenigingen.

Samenvattend

Situatie

Ondernemers hebben te maken met een veelheid aan regels en richtlijnen vanuit de verschillende overheden. Hiervoor geldt vaak ook dat informatie versnipperd is en er soms ook onduidelijkheid is over de juiste contactpersonen bij de gemeente.

Ambitie

De gemeente Buren als ondernemersvriendelijke gemeente. Ondernemers beschikken over de juiste informatie over regels, richtlijnen en procedures. Dit allemaal vanuit één duidelijk aanspreekpunt.

Actie

Continuering en verbetering van de functie van accountmanager bedrijven als centraal aanspreekpunt voor ondernemers. De accountmanager kan vragen intern doorzetten naar de juiste afdelingen.

3.3 Ruimtelijke uitdagingen en duurzame ontwikkeling

Een belangrijk thema binnen de Nota Economie is ruimtelijke uitdagingen en duurzame ontwikkeling, met als kernbegrippen infrastructuur en bereikbaarheid. Twee onderwerpen waar je tegenwoordig bijna niet meer omheen kan.

Situatieschets

Het thema ruimtelijke uitdagingen wordt gezien als een belangrijk onderwerp binnen de gemeente Buren. Binnen de omgevingsvisie wordt vanuit alle invalshoeken gekeken naar de ruimtelijke invulling. Het is van belang dat daarbinnen ook ruimte is en blijft voor economische ontwikkelingen. Ondernemers vinden het belangrijk dat de gemeente kaders stelt en hier op stuurt. Daarnaast is het bieden van maatwerk per ontwikkeling en locatie een vereiste. Kortom, de gemeente dient algemene kaders te stellen en een aanvraag of ontwikkeling locatie- en branchegericht te toetsen.

Met betrekking tot duurzame ontwikkelingen geldt (nationale) wet- en regelgeving. Het is aan de ondernemers zich aan deze richtlijnen te houden. Wanneer ondernemers willen verduurzamen is het van belang dat de infrastructuur (capaciteit) hierop is ingericht. Ook bereikbaarheid speelt een belangrijke rol voor het ondernemersklimaat. Niet alleen voor goederen en klanten, maar met name ook voor het personeel.

Aandachtspunten

Ruimte voor economische ontwikkeling blijft nodig ook voor de bestaande ondernemers. Hiervoor is informatie over mogelijkheden en onmogelijkheden essentieel. Belangrijke vragen zijn daarbij: wat kan er binnen de gemeente of regio, wat zijn alternatieven en onder welke voorwaarden zijn bedrijfsuitbreidingen of wijzigingen mogelijkheden. Daarbij wordt ook gekeken naar de behoefte aan nieuwe bedrijventerreinen en revitalisering bestaande locaties.

Maatwerk blijft nodig omdat verschillen tussen locaties en sectoren groot zijn. Zo zijn er grote verschillen tussen de ontwikkelingen op bedrijventerreinen, in het buitengebied of in de kernen. Ondernemers willen zich graag flexibel opstellen en aan kunnen passen aan veranderende marktomstandigheden. Het is van belang om hier als gemeente op in te spelen en mee te denken met ondernemers. Maatwerk is een belangrijk begrip. Daarnaast zijn de verschillen tussen de bedrijfstakken groot. Dat hoeft geen probleem te zijn als er maar duidelijkheid is.

Vanuit de verschillende speerpunten moet specifiek gekeken worden naar de ruimtelijke behoefte en impact op de omgeving. Dit moet niet alleen gericht zijn op mogelijke overlast en risico's maar ook de positieve impact en bijdrage kan daarbij worden meegenomen. Voorbeelden daarvan zijn: bijdragen aan het onderhoud en versterking van het landschap door de agrarische sector, versterking van lokale voorzieningen door recreatie en toeristische ontwikkeling, bijdrage aan lokale werkgelegenheid en versterking verenigingsleven door lokale ondernemers.

Een aandachtspunt voor ondernemers in de gemeente Buren is de bereikbaarheid van de gemeente. De (on)bereikbaarheid is vooral een obstakel voor de werknemers met name vanwege het beperkte openbare vervoer. Maar ook de veerverbindingen en de capaciteit van de hoofdaders in het verkeersnetwerk (provinciale en rijkswegen) worden daarbij genoemd.'

Ambitie

Rekening houden met de specifieke ruimtelijke eisen en wensen voor economische ontwikkelingen. Bij het vaststellen van de impact van ruimtelijk economische ontwikkelingen wordt breed en integraal gekeken naar alle effecten en bijdragen. De gemeente Buren aantrekkelijker maken voor ondernemers door duidelijke ruimtelijke richtlijnen en kaders, ook op het gebied van duurzaamheid en bereikbaarheid.

Actie

We benoemen ruimte voor economische ontwikkeling in de omgevingsvisie. Daarbij geven we duidelijke kaders mee voor ontwikkelmogelijkheden, mede vertaald naar duurzaamheid, bestemmings-/omgevingsplannen en bereikbaarheid. Per sector en locatie(type) wordt gekeken naar maatwerk oplossingen binnen deze kaders.

Samenvattend

Situatie

De gemeente dient algemene kaders te stellen en een aanvraag of ontwikkeling locatie- en branchegericht te toetsen.

Ambitie

De gemeente Buren aantrekkelijker maken voor ondernemers door duidelijke ruimtelijke richtlijnen en kaders, ook op het gebied van duurzaamheid en bereikbaarheid.

Actie

Het benoemen van ruimte voor economische ontwikkeling.

Duidelijke kaders voor ontwikkel-mogelijkheden en het bieden van maatwerk.

3.4 Werkgelegenheid, personeel en talentontwikkeling

Voor ondernemers is het werven en aantrekken van kwalitatief goed personeel van belang. Onder andere voor het bestaansrecht van de organisatie. De gemeente kan een rol aannemen met betrekking tot dit thema, onder andere door het faciliteren van de samenwerking met het bedrijfsleven, de regio en onderzoeks- en onderwijsinstellingen.

Situatieschets

Binnen dit thema komen overheid, bedrijfsleven en onderwijs/onderzoeksinstellingen samen. Het onderwijs heeft een rol omtrent het toekomstgericht opleiden van toekomstig personeel. Daarbij is het van belang dat het lesmateriaal aansluit bij de arbeidsmarkt en er voldoende stagemogelijkheden zijn, zodat studenten goed worden voorbereid op de praktijk. Ook hebben overheden en het bedrijfsleven een maatschappelijk opgave om zoveel mogelijk de participatie van alle doelgroepen uit de samenleving in de arbeidsmarkt mogelijk te maken. Het is daarom belangrijk dat er een koppeling wordt gemaakt tussen hetgeen de arbeidsmarkt verlangt en dat wat de onderwijsinstellingen, werkgevers(organisaties) en overheidsorganisaties (UWV/Werkzaak) kunnen bieden.

Ook het bieden van betaalbare huisvesting en goede bereikbaarheid zijn belangrijke voorwaarden om werknemers aan te trekken en vast te houden. Dit geldt in het bijzonder voor seizoensgebonden arbeid en de huisvesting van tijdelijke arbeidsmigranten. Tot slot is het stimuleren van innovatie ten behoeve van het ondernemers en vestigingsklimaat voor alle partijen van belang.

De gemeente heeft een belangrijke faciliterende rol bij de hierboven benoemde thema's.

Aandachtspunten

Voor economische groei is het werven van personeel en het aantrekken en vasthouden van talent van belang.

Bedrijfsleven neemt graag haar maatschappelijke verantwoordelijkheid bij het bieden van mogelijkheden voor alle doelgroepen in de arbeidsmarkt, maar heeft daarbij de hulp van de overheid en andere instanties nodig om dit goed te begeleiden en mede mogelijk te maken.

Vanwege de schaal van de meeste bedrijven is een vorm van collectieve samenwerking nodig om personeel te werven en met opleidings- en onderzoeksinstellingen samen te werken. Deels dient dit per sector/speerpunt specifiek worden opgepakt en uitwerkt, omdat daar ook grote verschillen tussen zitten. Speciale aandacht is nodig voor tijdelijke arbeidskrachten en huisvesting arbeidsmigranten. Dit kan in samenwerking met de regio Rivierenland, brancheorganisaties, vakbonden en KvK verder worden opgepakt.

De gemeente kan samen met de ondernemersverenigingen, brancheorganisaties, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en de regio de samenwerking faciliteren omdat zijn goed het overzicht kan houden over alle partijen en belangen.

Ambitie

De gemeente Buren binnen de regio Rivierenland profileren als aantrekkelijke gemeente voor ondernemers én (toekomstig) personeel. Hierin heeft de gemeente een proactieve faciliterende rol om partijen samen te brengen.

Actie

1. Samen met de regio, KvK, het onderwijs en het bedrijfsleven een lokaal actieplan maken om de kloof in de arbeidsmarkt te verkleinen.
2. Uitwerking voor de samenwerking (organisatie en agenda) tussen alle betrokken partijen.
3. Uitwerking huisvestingsvraagstuk voor (toekomstig) personeel bij de woningbouwopgave.

Samenvattend

Situatie

Binnen dit thema komen overheid, bedrijfsleven en onderwijs/onderzoeksinstellingen samen. Het onderwijs heeft een rol omtrent het toekomstgericht opleiden van toekomstig personeel.

Ambitie

De gemeente Buren binnen de regio Rivierenland profileren als aantrekkelijke gemeente voor ondernemers én (toekomstig) personeel. Hierin heeft de gemeente een proactieve faciliterende rol om partijen samen te brengen.

Actie

Een lokaal actieplan maken om de kloof in de arbeidsmarkt te verkleinen.

Uitwerking voor de samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Uitwerking huisvestingsvraagstuk voor personeel bij de woningbouwopgave.

3.5 Organisatie en samenwerking

Voor de gemeente is de samenwerking met ondernemers en de regio een belangrijke opgave. Het is van belang om op de hoogte te zijn van hetgeen in de praktijk speelt, zodat de gemeente hierin in kan spelen, aan kan haken of een faciliterende rol aan kan nemen. Echter kan de samenwerking met verschillende partijen tijdrovend zijn, waardoor het fijn is met een organisatie te spreken die de ondernemers vertegenwoordigd. Daarnaast spelen veel economische ontwikkelingen zich af op het schaalniveau van de regio, waarmee zowel op uitvoerend als strategisch niveau afspraken worden gemaakt en instrumenten worden ingezet.

Situatieschets

Een opvallende opmerking vanuit de praktijk luidt: “Ik wil de afstand tot de gemeente graag verkleinen, het is voor mij nu vaak onduidelijk bij wie ik terecht kan met mijn vragen”, geeft een van de leden van de klankbordgroep aan. Het is van belang hier gehoor aan te geven en mee te nemen in de Nota Economie. Daarnaast wordt aangegeven dat in iedere kern of op elk bedrijventerrein een vorm van organisatie aanwezig is, zodat vragen vanuit ondernemers gebundeld kunnen worden en het contact met de gemeente gemakkelijker verloopt. Binnen de regio worden vervolgens gemeente overstijgende afspraken gemaakt zowel bij het vaststellen van het Regionaal Economische Ambitiedocument, de onderliggende speerpunten en de GR regelingen met de verschillende uitvoeringsorganisaties (ODR, Werkzaam Rivierenland, Uiterwaarde en Bureau Toerisme). Ook een goede samenwerking met brancheorganisaties, de Kamer van Koophandel en vakbonden kan hieraan bijdragen.

Aandachtspunten

Samenwerking is belangrijk om zowel op beleid en uitvoeringsniveau af te stemmen. Vanwege de veelheid aan bedrijven is hiervoor een goede organisatie en vertegenwoordiging nodig.

Voor economische ontwikkeling is samenwerking met de regio essentieel om slagkracht te krijgen voor substantiële investeringen, lobby en het bieden van schaalbare oplossingen. Dit kan per speerpunt goed georganiseerd worden.

Dit geldt ook op uitvoeringsniveau waarbij ook op het gebied van economische ontwikkeling en arbeidsmarkt gezamenlijke regelingen kunnen worden getroffen om dit goed te organiseren. Het is dan wel van belang dat de gemeente hier goed bij betrokken blijft en ook duidelijk aangeeft wat lokaal en wat regionaal wordt opgepakt.

Ambitie

De gemeente Buren als “buurman” voor de ondernemers. Het moet voor de ondernemers duidelijk zijn waar zij terecht kunnen met eventuele vragen, zodat de afstand tussen de gemeente en ondernemers kleiner wordt. Daarbij organiseert het bedrijfsleven de samenwerking in ondernemersverenigingen en brancheorganisaties, zodat zijn ook goed aanspreekbaar zijn voor strategische afwegingen en samenwerking. De gemeente is ook goed zichtbaar binnen de regionale samenwerking, zodat ook daar een goede afstemming plaatsvindt en ook (de wensen en behoeften van) het bedrijfsleven goed wordt meegenomen.

Actie

1. Een duidelijke contactpersoon aanwijzen voor het contact met ondernemers. Op de website wordt vermeld bij wie zij terecht kunnen met vragen. Deze contactpersoon kan eventueel intern doorverwijzen, maar blijft aanspreekpunt.
2. Vanuit de gemeentelijke organisatie contact leggen met ondernemers binnen de gemeente, zodat de gemeente in grotere mate betrokken is bij de praktijk.
3. Versterken van de samenwerking met de ondernemersverenigingen en in het bijzonder de koepel OPB.
4. Betrokkenheid en actieve participatie bij strategische en uitvoerende projecten in de regio die passen bij de lokale beleidsdoelstellingen.

Samenvattend

Situatie

“Ik wil de afstand tot de gemeente graag verkleinen, het is voor mij nu vaak onduidelijk bij wie ik terecht kan met mijn vragen”, geeft een van de leden van de klankbordgroep aan. Het is van belang hier gehoor aan te geven en mee te nemen in de Nota Economie.

Ambitie

De gemeente Buren als “buurman” voor de ondernemers. Het moet voor de ondernemers duidelijk zijn waar zij terecht kunnen met eventuele vragen, zodat de afstand tussen de gemeente en ondernemers kleiner wordt.

Actie

Een duidelijk contactpersoon aanwijzen.

Meer betrokkenheid met de praktijk, door opnemen van contact.

Versterken van de samenwerking met de ondernemersvereniging en

Betrokkenheid en actieve participatie bij strategische en uitvoerende projecten in de regio.

4 Vervolgstappen en uitvoering

Hoe kan het team Economische Zaken en de gemeentelijke organisatie invulling geven aan de Nota Economie en zich inzetten voor een sterk en goed ondernemersklimaat en op deze manier meer waarde creëren voor haar ondernemers?

Op basis van de strategie zoals beschreven in de Nota Economie benoemen we in onderstaande matrix een aantal vervolgstappen en uitvoeringsacties. In het account- en jaarplan Economie wordt dit verder per onderdeel uitgewerkt (uitvoeringsprogramma). Qua begroting (budget en FTE) wordt in eerste instantie uitgegaan van de begrote posten uit de meerjarenbegroting (kadernota). In het accountplan wordt per onderdeel gekeken wat dit concreet betekend voor de verdeling van tijd en budget. Hierbij worden ook de mogelijkheden van cofinanciering vanuit regio/provincie meegenomen en ook mogelijke bijdragen vanuit het bedrijfsleven.

Betrokken partijen	Wat willen we bereiken?	Planning
Interne samenwerking		
College van B&W	Akkoord op Concept Nota Economie	Juli 2021
Gemeenteraad	Vaststelling Nota Economie	September 2021
Gemeentebestuur en collega's	Delen Nota Economie en vertalen naar organisatie en samenwerking in de vorm van een accountplan Economie	September- December 2021
Domein Ruimte	Afstemming en input Nota Economie in de Omgevingsvisie Afstemming en input leveren woonbeleid/programma Afstemming en input leveren duurzaamheidsbeleid/programma Afstemming en input leveren Verkeer en Vervoersplannen Afstemming met Vastgoed Beheer en Landschap over erfpacht, beheer en ontwikkeling	September-December 2021
Sociaal Domein	Afstemming en input Arbeidsmarkt/participatiewet Afstemming kernambtenaren Afstemming bijdrage voorzieningen	September-December 2021
Domein Bedrijfsvoering	Afstemming en input Communicatie Afstemming en input Financiën Afstemming en input Juridische Zaken/Openbare Orde en Veiligheid	September-December 2021
Externe samenwerking		
Regionale samenwerking	Vaststellen Regionale Economische Ambitie, delen Nota Economie en opstellen samenwerkingsagenda Overzicht bijdragen/inzet speerpunten Afstemming GR en overige regionale samenwerkingsafspraken obv Nota Economie (ODR, Pacten)	September-December 2021
Bedrijventerreinen	Afronding uitgifte Doejenburg II en opstarten parkmanagement. Onderzoek revitalisering/toekomstbestendige	September-December 2021

	bedrijventerreinen Onderzoek/behoefteraming nieuwe bedrijventerreinen	
Ondernemersverenigingen	Structuren samenwerking en overleg met de overkoepelende ondernemersvereniging OPB, KvK en brancheorganisaties (bv. LTO, NFO, KHN, TLN).	September-December 2021
Stichting Bureau Toerisme en vrijetijdssector	Op basis van de samenwerkingsafspraken en de verschillende projectfiches binnen de regio worden de lopende afspraken uitgevoerd en tegelijkertijd meegenomen in het opstellen van een visie recreatie en toerisme.	September-December 2021
Uiterwaarde	Op basis van de samenwerkingsafspraken en de verschillende projectfiches binnen de regio worden de lopende afspraken uitgevoerd en tegelijkertijd meegenomen in het opstellen van een visie recreatie en toerisme.	September-December 2021
Specifieke Vervolgacties		
Recreatie en Toerisme	Opstellen Visie Recreatie en Toerisme (incl. locaties)	September-December 2021
Vervolg Koepelvisie Centrum Buren	Uitwerken afspraken vervolg koepelvisie centrum stad Buren	September-December 2021
Agribusiness	Uitwerken samenwerking en inbreng Fruitpact Uitwerken samenwerking en inbreng Laanboompact Uitwerking en samenwerking Agrotourisme Input leveren beleid huisvestingsopgave arbeidsmigranten en milieuvraagstuk (spuitzonering)	2021 en 2022
Logistiek en Werklocaties	Uitwerken samenwerking en inbreng Logistics Valley Afspraken regio vestigingsvoorwaarden locaties	2021 en 2022
MKB/Maakindustrie	Inventarisatie behoeften en wensen MKB/Maakindustrie	2022
Duurzaamheid	Input leveren vervolgstappen duurzaamheidsbeleid Samenwerking met Ecoburen + bedrijventerreinen opstarten/faciliteren Verkenning mogelijkheden provincie/rijk verduurzaming bedrijventerreinen	2021
Bereikbaarheid	Input leveren GVVP en afstemming OV	2021
Onderwijs en Innovatie	Inventarisatie en uitwerking (mogelijke) samenwerking met onderwijs en onderzoeksinstituten	2022

5 Bijlagen

Bijlage 1: Plan van aanpak Nota Economie

In deze bijlage het plan van aanpak voor het opstellen van de Nota Economie van de gemeente Buren. In dit verkorte plan staan de doelen beschreven, alsmede de aanpak en de planning die zullen worden toegepast om te Nota Economie op te kunnen stellen.

Het plan van aanpak heeft twee doelen, namelijk:

1. We geven duidelijkheid over het proces om te komen tot een Nota Economie.
2. We geven aan hoe we daarin de interne en externe partijen betrekken.

Als startpunt voor het proces hebben we eerst een analyse gemaakt van de Burense economie, zowel het beleid als de cijfers. Hiervoor is gekeken naar het aantal vestigingen en aantal banen in de gemeente en het verschil tussen de sectoren. Ook is gekeken naar het aandeel familiebedrijven. Vervolgens zijn de trends en ontwikkelingen in beeld gebracht. Daarnaast is in kaart gebracht welke partijen (ofwel 'accounts') betrokken zijn. Door middel van een SWOT analyse zijn de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen die voortkomen uit de interne en externe analyse in beeld gebracht.

Met de uitkomsten van de inventarisatie en een kick off tijdens een eerste 'benen op tafel sessie (BOT sessie)' met het College van B&W hebben we dit plan van aanpak met de belangrijkste denkrichtingen en randvoorwaarden uitgewerkt en gekoppeld aan planning en proces. De voorgenomen planning is dat we voor het zomerreces de concept nota kunnen voorleggen aan het College om na het zomerreces de nota Economie vast te laten stellen door de Raad. Om te komen tot de concept nota worden zowel raad, interne en externe partijen betrokken.

De planning en de fasering is als volgt:

1. **Inventarisatie en startdocument**
2. **Consultatie klankbordgroep**
3. **Opleveren concept nota**
4. **Inspraak en besluitvorming**

Februari 2021

Mei en Juni 2021

19 mei Kick-off sessie klankbordgroep
2 juni Vervolgafspraken klankbordgroep (brainstorm)
30 juni Concept Nota voorleggen aan klankbordgroep

Juni – September 2021

7 juli Collegevoorstel in iBabs
14 juli Nota bespreken tijdens MT-vergadering
20 juli Nota Economie in het college
7 september Voorbespreking in de Raad
21 september Nota Economie naar de Raad

Consultatie en organisatie

Ten behoeve van de externe consultatie wordt een klankbordgroep opgericht van ondernemers/instellingen die gevraagd worden om mee te denken in het proces. Deelname aan de klankbordgroep is op persoonlijke titel en op uitnodiging van de verantwoordelijke wethouder. Intern wordt zowel het College als de Raad over de uitkomsten en het plan van aanpak geïnformeerd en tevens betrokken bij de totstandkoming van het stuk. De concept nota wordt rond 24 juni vrijgegeven voor inspraak en reacties van ondernemersverenigingen, brancheorganisatie en maatschappelijke instellingen en organisaties. Ook wordt de concept nota intern afgestemd met alle betrokken vakdisciplines, waaronder wonen, ruimte, omgevingsvisie, duurzaamheid en het sociaal domein. Tot slot is de nota Economie ook afgestemd op het Regionaal Economisch Ambitiedocument van regio Rivierenland.

Bijlage 2: De Burense economie in cijfers

Om een goed accountplan op te kunnen stellen is het belangrijk om een goed beeld te hebben bij de huidige economie. Hiertoe wordt het huidige beleid op het gebied van economie omschreven. Tevens wordt de Burense economie in cijfers in beeld gebracht.

1. Beleid

Gemeente Buren heeft op dit moment geen economisch beleid. Wel zijn er regionaal beleidsstukken vastgesteld op het gebied van economie.

Regionaal Economisch Ambitiedocument

Eind 2016 is het Regionale Ambitiedocument 2016-2020 vastgesteld. Met drie economische Speerpunten willen wij onze regio naar een hoger niveau tillen. Hiervoor hebben wij het Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 opgesteld. Onze Speerpunten zijn: Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme.

Agribusiness: Onze tuinbouw wordt nóg meer toonaangevend in Europa

Economie & Logistiek: Wij komen in de top 3 van logistieke hotspots van Nederland

Recreatie & Toerisme: Wij bereiken een jaarlijkse omzetgroei van 5%

Samengevat, willen wij met deze speerpunten:

- Onze kwaliteiten beter uitnutten;
- Ons sociaaleconomische profiel verbeteren;
- Ons woon- en leefklimaat versterken;
- Initiatieven vanuit de samenleving faciliteren;
- Inspelen op ontwikkelingen.

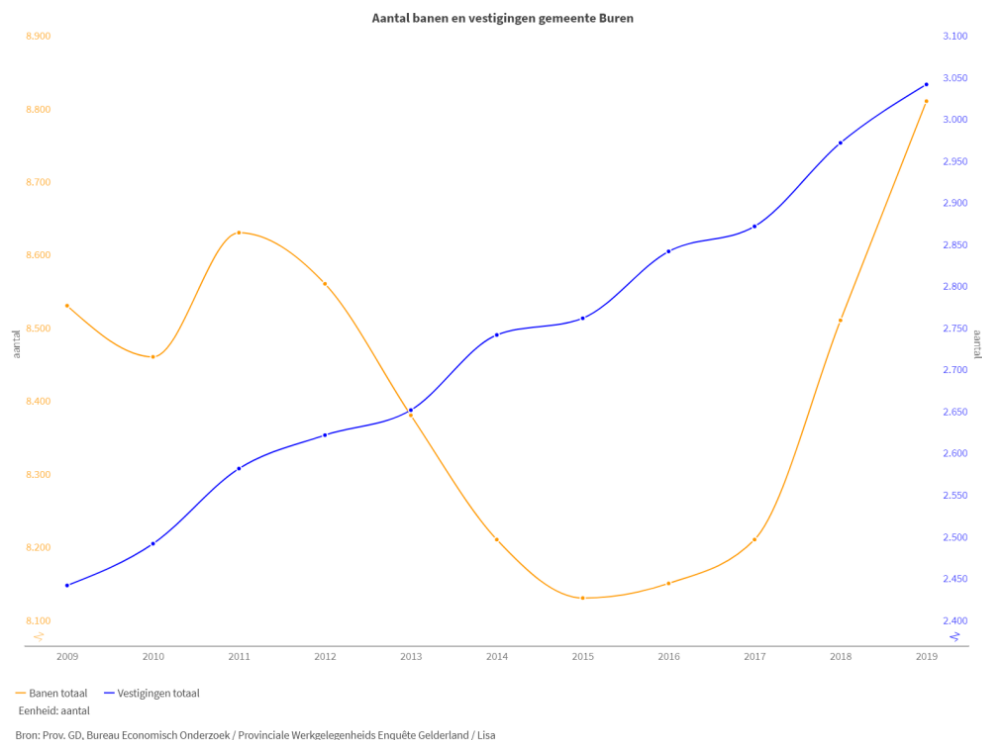
Deze ambitie past in de visie en de missie van het Algemeen Bestuur van Regio Rivierenland die in 2011 werd vastgesteld:

'In Rivierenland is sprake van een goede balans tussen duurzame economische groei en behoud en versterking van een goede leefomgeving, waardoor inwoners, bezoekers en bedrijven graag in de regio (ver)blijven. Om dit te realiseren wordt ingezet op bedrijvigheid die past bij de regio, de economische structuur versterkt en aansluit op de wensen en mogelijkheden van de bevolking.'

2. Cijfers

Aantal vestigingen en banen

De economie in gemeente Buren is de laatste jaren gegroeid. Het aantal bedrijven wat zich in onze gemeente vestigt is gestegen van 2.450 vestigingen in 2009 naar 3.160 vestigingen in 2020. Het aantal banen verloopt met schommelingen, maar laat sinds 2015 een stijging zien.

Figuur 1. Aantal banen (oranje) en aantal vestigingen (blauw) 2009 – 2019

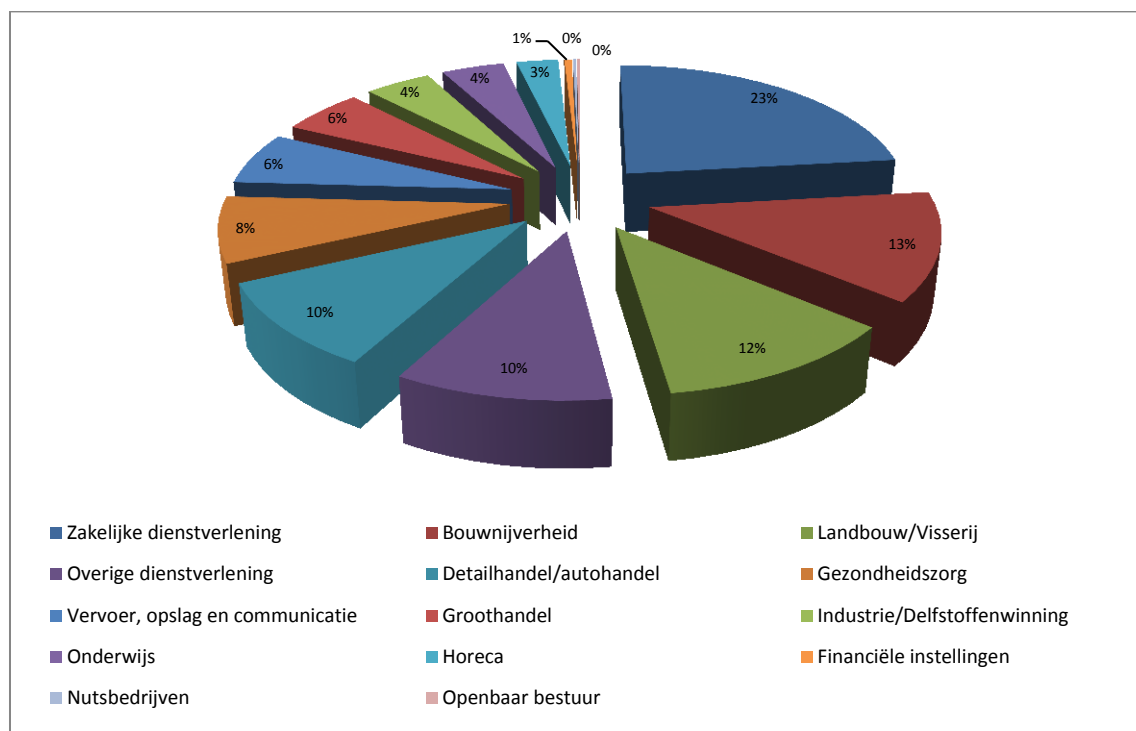
In vergelijking met andere gemeenten in regio Rivierenland valt op dat in gemeente Buren veel bedrijven gevestigd zijn. Dit is het geval in totaliteit maar ook in verhouding met het aantal inwoners. Dit toont aan dat we een zeer ondernemende gemeente zijn. Daarentegen zijn er in verhouding met het aantal inwoners weinig banen beschikbaar. Dit zorgt er voor dat de werkgelegenheidsgraad (het aantal banen binnen de gemeente als percentage van de beroepsbevolking) laag is. We scoren als regio bovengemiddeld op ons werkloosheidspercentage, wat voor de gemeente Buren met 2,9% bijna een procentpunt onder het landelijke gemiddelde ligt.

	Vestigingen totaal	Vestigingen totaal per 1.000 inwoners (15-74 jr)	Banen totaal	Banen totaal per 1.000 inwoners (15-74 jr)	Werkgelegen- heidsgraad (%)	Werkloosheids percentage (%)
Gemeente Buren	3.050	220	8.820	637	59,0%	2,9%
Gemeente Culemborg	2.740	186	13.060	887	82,9%	3,5%
Gemeente Maasdriel	2.900	221	11.070	841	79,3%	2,8%
Gemeente Neder-Betuwe	2.280	191	11.650	976	87,8%	2,9%
Gemeente Tiel	3.490	159	23.580	1.076	102,8%	4,2%
Gemeente West Betuwe	5.490	209	27.810	1.058	98,3%	2,9%
Gemeente West Maas en Waal	2.110	209	6.980	690	63,8%	3,0%
Gemeente Zaltbommel	2.940	205	14.470	1.011	91,6%	3,0%
Regio Rivierland	26.600	195	124.830	916	85,3%	3,2%
Provincie Gelderland	191.790	178	1.044.780	971	92,2%	3,6%
Nederland	1.700.920	191	8.892.340	996	95,0%	3,8%

Figuur 2. Aantal vestigingen en aantal banen

Sectoren

Uit onderstaande figuur blijkt dat de sectoren zakelijke dienstverlening, bouwnijverheid, landbouw/visserij, overige dienstverlening en detailhandel/autohandel goed zijn vertegenwoordigd in de gemeente.

Figuur 3. Percentage vestigingen per sector 2020

Door de jaren heen is te zien dat er een stijging is van het aantal gevestigde bedrijven in nagenoeg alle sectoren. Enkel de sectoren 'Nutsbedrijven', 'Groothandel' en 'Financiële instellingen' blijven redelijk gelijk qua aantal vestigingen.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Landbouw/Visserij	370	380	380	380	380	380	360	370
Industrie/Delfstoffenwinning	120	120	120	120	120	120	130	130
Nutsbedrijven	-	10	10	10	10	10	10	10
Bouwnijverheid	330	340	340	360	370	380	390	410
Groothandel	160	160	160	160	170	170	170	170
Detailhandel/Autohandel	280	280	290	300	290	300	310	320
Vervoer, opslag, communicatie	180	180	180	180	180	190	190	200
Horeca	70	70	70	70	70	80	90	90
Financiële instellingen	20	20	20	20	10	10	20	10
Zakelijke dienstverlening	590	610	610	630	640	670	710	720
Openbaar bestuur	10	10	10	10	10	10	10	10
Onderwijs	100	100	100	110	120	120	130	140
Gezondheidszorg	170	200	200	220	230	240	240	250
Overige dienstverlening	270	290	290	300	300	310	310	320
Totaal aantal vestigingen	2.660	2.750	2.770	2.850	2.880	2.980	3.050	3.160

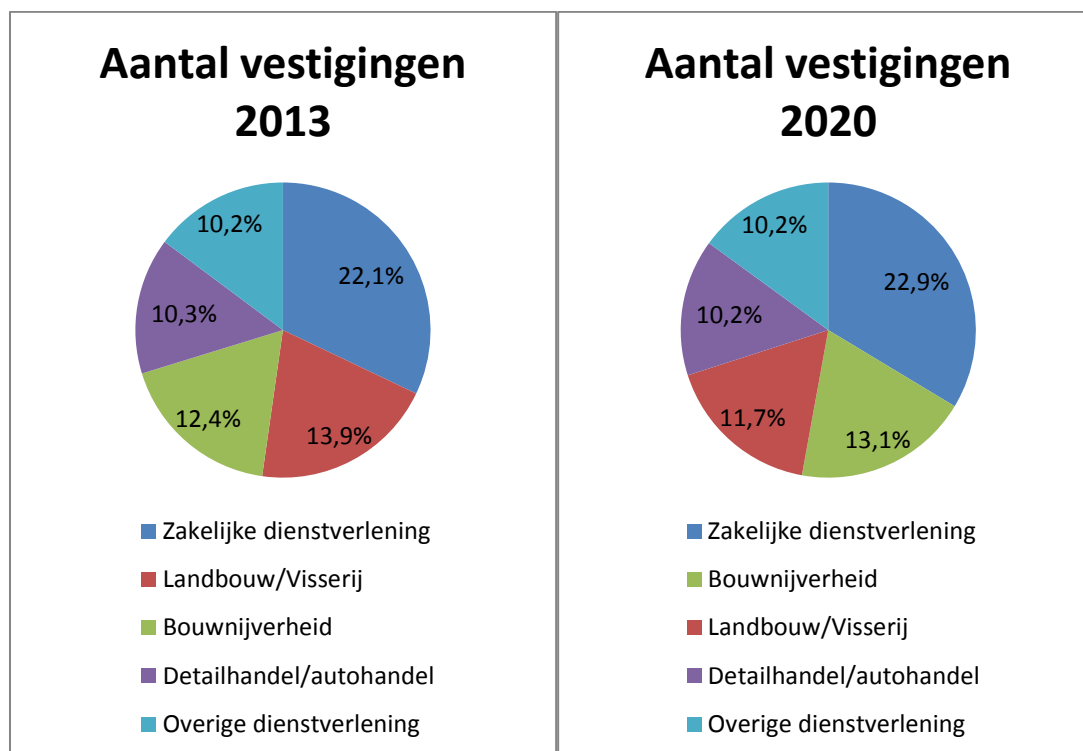
Figuur 4. Aantal vestigingen per sector

In onderstaande tabel is de verdeling van het aantal vestigingen in de verschillende sectoren te zien in gemeente Buren, regio Rivierenland en in de provincie Gelderland. Hieruit blijkt dat gemeente Buren bovengemiddeld veel bedrijven heeft in de sectoren bouwnijverheid en landbouw/visserij.

	Gemeente Buren	Regio Rivierenland	Provincie Gelderland
Zakelijke dienstverlening	22,9%	22,7%	24,0%
Bouwnijverheid	13,1%	13,5%	10,6%
Landbouw/Visserij	11,7%	7,9%	5,2%
Overige dienstverlening	10,2%	9,9%	11,0%
Detailhandel/Autohandel	10,2%	10,8%	11,2%
Gezondheidszorg	7,9%	8,7%	12,0%
Vervoer, opslag en communicatie	6,4%	6,9%	6,7%
Groothandel	5,4%	5,5%	4,4%
Onderwijs	4,3%	5,2%	6,2%
Industrie/Delfstoffenwinning	4,1%	5,2%	4,4%
Horeca	3,0%	2,8%	
Financiële instellingen	0,4%		0,7%
Nutsbedrijven	0,2%	0,2%	0,2%
Openbaar bestuur	0,2%	0,2%	0,2%

Figuur 5. Percentage vestigingen 2020

In onderstaande cirkeldiagrammen is de top 5 van vestigingen weergegeven in 2013 en in 2020. Hieruit blijkt dat de meeste vestigingen actief zijn in de zakelijke dienstverlening. Het aantal vestigingen actief in de landbouw/visserij is gedaald ten opzichte van 2013, deze sector staat nu op plaats 3 onder bouwnijverheid. Het aantal bedrijven in de bouwnijverheid is daarentegen gestegen, waardoor deze is verplaatst naar de 2^e plek. Het aantal vestigingen in de detailhandel/autohandel is licht gedaald en overige dienstverlening is stabiel gebleven, waardoor deze sectoren nu een 4^e plek in de top 5 delen.

Figuur 6. Top 5 van het aantal vestigingen in 2013 en 2020

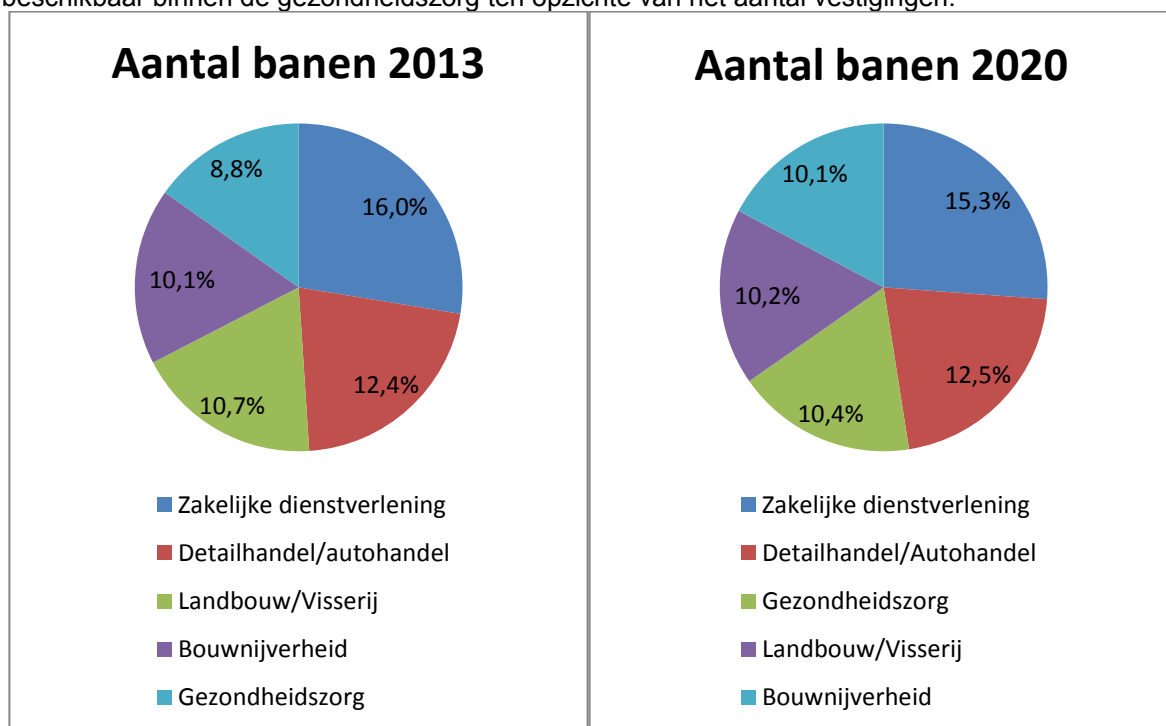
Indien we ditzelfde overzicht maken voor de verdeling van het aantal banen in de verschillende sectoren in gemeente Buren, regio Rivierenland en de provincie Gelderland is te zien dat gemeente Buren bovengemiddeld veel banen heeft in de zakelijke dienstverlening, bouwnijverheid, de landbouw/visserij en in de overige dienstverlening. Gemeente Buren heeft minder banen in de groothandel, gezondheidszorg en de industrie/delfstoffenwinning vergeleken met de Regio Rivierenland en/of de provincie Gelderland.

	Gemeente Buren	Regio Rivierenland	Provincie Gelderland
Zakelijke dienstverlening	15,3%	13,9%	14,3%
Detailhandel/Autohandel	12,5%	11,8%	11,5%
Gezondheidszorg	10,4%	12,3%	18,3%
Landbouw/Visserij	10,2%	5,3%	2,6%
Bouwnijverheid	10,1%	7,7%	6,1%
Vervoer, opslag en communicatie	9,0%	10,7%	6,8%
Groothandel	6,4%	9,2%	5,9%
Overige dienstverlening	6,2%	4,2%	4,2%
Horeca	4,9%	3,7%	4,6%
Industrie/Delfstoffenwinning	4,8%	11,6%	10,8%
Onderwijs	4,4%	5,3%	7,2%
Nutsbedrijven	2,6%	1,0%	1,6%
Openbaar bestuur	2,4%	2,5%	4,8%
Financiële instellingen	0,9%	0,8%	1,4%

Figuur 7. Percentage banen 2020

In onderstaande cirkeldiagrammen is de top 5 van het aantal banen weergegeven in 2013 en in 2020. Hieruit blijkt dat de afgelopen jaren meer banen beschikbaar zijn gekomen in de sector gezondheidszorg. Het aantal banen is gestegen van plaats 5 naar plaats 3 in de top 5. Hierdoor is dit qua banen een grotere sector geworden dan de landbouw/visserij, welke is gezakt van plaats 3 naar plaats 4.

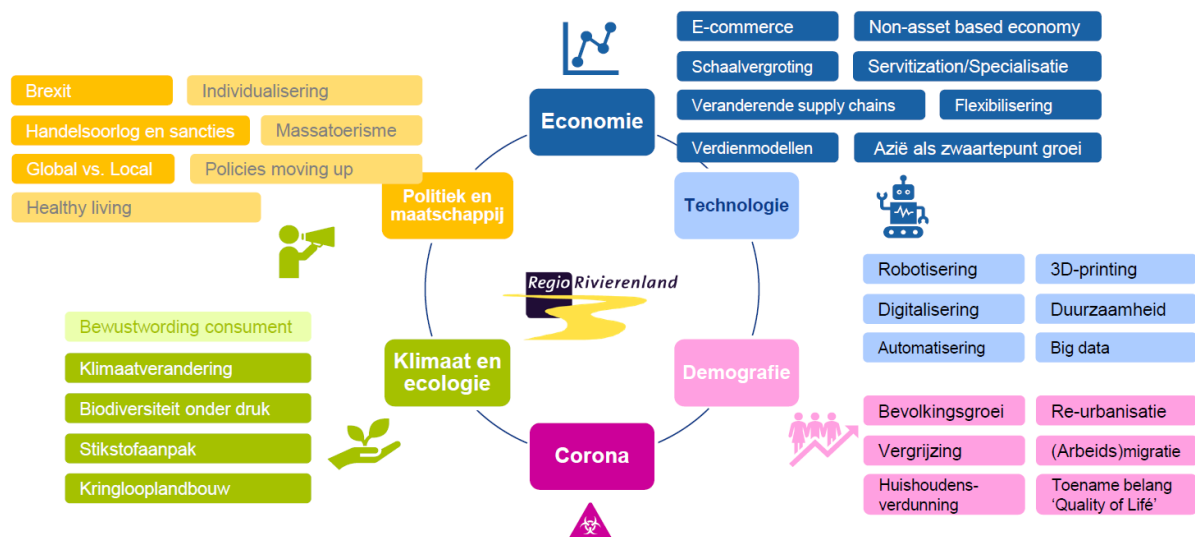
Wat opvalt is dat de sector overige dienstverlening niet in de top 5 staat van het aantal banen in gemeente Buren, maar wel in de top 5 van het aantal vestigingen. De sector gezondheidszorg staat in 2013 in de top 5 omtrent aantal banen (plaats 5 in de top 5). In verhouding zijn er veel banen beschikbaar binnen de gezondheidszorg ten opzichte van het aantal vestigingen.

Figuur 8. Top 5 van het aantal banen in 2013 en 2020

3. Trends en ontwikkelingen

De volgende waaier van trends en ontwikkelingen heeft invloed op de regionale economie van Rivierenland. Deze resultaten zijn afkomstig van de Regionaal Economische Analyse van Regio Rivierenland, opgesteld door Buck Consultants International (BCI) en Royal HaskoningDHV (RHDHV) in september 2020.

De volgende trends en ontwikkelingen hebben de grootste impact op de regionale economie. Op deze trends en ontwikkelingen wordt op de volgende pagina's dieper in gegaan.

 Economie	 Technologie	 Demografie
- E-commerce - Flexibilisering - Veranderende supply chains - Nieuwe verdienmodellen	- Automatisering/Robotica - Digitalisering - Servitization/Specialisatie	- Re-urbanisatie - Vergrijzing (Arbeids)migratie
 Klimaat & Ecologie	 Politiek	 Volksgezondheid
- Klimaatverandering - Biodiversiteit onder druk - Kringlooplandbouw - Stikstofaanpak	- Brexit; Handelsoorlog - Global vs. Local	Corona uitbraak

Impact trends en ontwikkelingen op regionale economie

	Trends en ontwikkelingen	Impact op economische structuur	Impact op arbeidsmarkt
	E-commerce	- Minder detailhandel - Meer webwinkels en logistiek - Behoeft e schaalbare operaties - Grote rol voor uitzendsector - Cross-overs tussen sectoren	- Volop kansen parttime en flex - Schommelingen arbeidsvraag - Minder zekerheid werknemers - Minder investeringen personeel - Ondernemerschap
	Flexibilisering		
	Veranderende supply chains		
	Nieuwe verdienmodellen		
	Automatisering/Robotica	- Groei ICT en technieksector - Kapitaalintensiteit landbouw, industrie en logistiek neemt toe - Grotere verwevenheid sectoren	- Minder vraag fysieke arbeid - Nieuwe eisen personeel - Uitdaging: "21st Century Skills" - Risico: tweedeling hoog/laag
	Digitalisering		
	Servitization/Specialisatie		
	Re-urbanisatie	- Groter verschil economische structuur stad en land - Groei van (thuis)zorgsector - Sterke 'battle for talent'	- Uitdaging: aantrekken talent - Krimp beroepsbevolking na 2030 - Schaarste specifieke beroepen - Participatie nieuwkomers
	Vergrijzing		
	(Arbeids)migratie		
	Trends en ontwikkelingen	Impact op fysieke bedrijfsomgeving	Impact op woon- en leefklimaat
	E-commerce	- Minder ruimtebehoefte winkels - Risico: leegstand winkelcentra - Blijvende vraag kavels XXL-DC - Modulair vastgoed - Flexibele ruimtelijke planning - Werklocaties 's nachts veilig	- Veel werknemers hebben moeite met verkrijgen hypotheek - Meer behoefte betaalbare woningen huur en koop
	Flexibilisering		
	Veranderende supply chains		
	Nieuwe verdienmodellen		
	Automatisering/Robotica	Digitale infrastructuur cruciaal	- Toename thuis-/digitaal werken - Uitbreiding digitale diensten in kernen ('smart city' elementen) - Groei 'product as a service', bijv auto, etc. delen
	Digitalisering		
	Servitization/Specialisatie		
	Re-urbanisatie	- Minder formele werklocaties nodig - Bereikbaarheid voor arbeidskrachten van elders belangrijk	- Voorzieningenniveau kleinere kernen onder druk - Behoud aantrekkingskracht voor jongeren en hoogopgeleiden - Huisvesting (arbeids)migranten
	Vergrijzing		
	(Arbeids)migratie		

	Trends en ontwikkelingen	Impact op economische structuur	Impact op arbeidsmarkt
	Klimaatverandering	Energie- en mobiliteitstransitie Bedrijfsleven moet investeren Samenwerking in ketens én tussen concurrenten Landbouw: zoektocht verdienmodellen, hoogwaardige afzet Proeftuinen en pilots nodig	Minder werk 'fossiele' ketens: garages, tankstations, chemie Meer werk in 'transitie' ketens: bouw, installatie, techniek Energietransitie vraagt opbouw nieuwe competenties
	Biodiversiteit onder druk		
	Kringlooplandbouw		
	Stikstofaankpak		
	Brexit; Handelsoorlog	Risico: beperking van import en export mogelijkheden m.n. impact op land- en tuinbouw	Nieuwe skills arbeidskrachten nodig voor 'globalisering' (internationaal én lokaal)
	Global vs. Local		
	Economische gevolgen Corona uitbraak	Export tuinbouw onder druk Dreigende faillissementen in getroffen sectoren Doorwerking brede economie Lage energieprijzen remt energietransitie	Hogere (tijdelijke) werkloosheid Minder of geen inkomsten flexwerkers en zelfstandigen Beschikbaarheid seizoenswerkers onzeker
	Trends en ontwikkelingen	Impact op fysieke bedrijfsomgeving	Impact op woon- en leefklimaat
	Klimaatverandering	- Aanpak bedrijfspanden en -kavels - Ontwikkeling bedrijventerrein steeds complexer door stikstof, PAS en andere ruimteclaims - Behoeft aan laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen	- Aanpak gebouwde omgeving - Uitdaging: inpassing energietransitie in landschap
	Biodiversiteit onder druk		
	Kringlooplandbouw		
	Stikstofaankpak		
	Brexit; Handelsoorlog	Re-shoring (vitale) productie	Betere voorzieningen voor (deels schaarse) arbeidsmigranten
	Global vs. Local		
	Economische gevolgen Corona uitbraak	- Bij zware recessie (2020-21): • verminderde vraag retail • verminderde vraag bedrijfs- panden lichte bedrijvigheid • wisselend beeld vraag magazijnen ('slow down' vs. voorraadniveaus ophogen)	Risico: faillissementen in detailhandel en horeca kunnen negatieve uitwerking hebben op woon- en leefklimaat op korte en middellange termijn

De ontwikkelingen omtrent de omgevingswet en corona worden nader toegelicht.

Omgevingswet

Het uitgangspunt van de Omgevingswet is dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties meer centraal komen te staan, dat de overheid meer gaat sturen op doelen en minder op regels en dat er meer ruimte komt voor maatwerk. Deze Omgevingswet treedt op 1 juli 2022 in werking.

De huidige regelgeving op basis waarvan wij vergunningsaanvragen beoordelen, is verspreid over allerlei bestemmingsplannen en ongeveer 40 tot 50 verordeningen en beleidsregels. Uit evaluaties blijkt dat veel inwoners en ondernemers niet weten welke regels er gelden en hoe een procedure verloopt, voordat ze een vergunning aanvragen. Bovendien duren procedures vaak lang en wordt de procedure niet als transparant ervaren.

Doel van onze gemeente is om de procedures voor een vergunningaanvraag in de fysieke leefomgeving te verkorten tot acht weken en minimaal 85% van de aanvragers is tevreden of zeer tevreden over de gevolgde procedure.

Corona

Op dit moment heeft de coronacrisis veel impact op ondernemers. We proberen als gemeente ondersteuning te bieden aan bedrijven. Zo is er aan het begin van de coronacrisis een gezamenlijk maatregelenpakket vastgesteld vanuit de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Daarnaast wordt er ruimte geboden aan de uitbreiding van terrassen en wordt er gewerkt met gedoogverklaringen voor het plaatsen van een tijdelijk bouwwerk, zoals een tent of overkapping. Hierdoor kan de horeca overdekte terrassen of overdekte afhaalpunten realiseren. Ook zijn de voorzieningen interessant voor winkeliers, zodat ze beter aan de 1,5-metereis kunnen voldoen door de mogelijkheid om klanten overdekt te laten wachten.

Vanuit VNO-NCW Midden, MKB-Nederland Midden, Oost NL en de provincie Gelderland zijn online onderzoeken uitgevoerd met vragen over de impact van de coronacrisis op de omzet, bedrijfsvoering en werkgelegenheid van bedrijven. Er zijn twee peilingen uitgevoerd. De derde peiling wordt op dit moment uitgevoerd.

Van de Gelderse ondernemers heeft 66% tijdens de tweede meting (juli 2020) te maken met een omzetsdaling ten opzicht van de periode rond 11 maart toen de coronacrisis uitbrak. Wanneer er gekeken wordt naar de periode rondom de eerste meting (eind april / begin mei), dan wordt er een lichte verbetering geconstateerd, destijds had zo'n drie kwart van de ondernemers te maken met omzetsdaling. Ook de hoogte van de omzetsdaling neemt iets af; bij de vorige meting had een derde van de ondernemers te maken met een omzetsdaling van 60% of meer, terwijl dat bij de tweede meting 'nog maar' 15% is. Bij de horecaondernemers is het percentage met een omzetsdaling van 60% of meer nog steeds hoog (56%).

Waar bij de eerste meting maar een klein percentage van de ondernemers de omzet zag stijgen (4%), neemt dat percentage bij de tweede meting toe naar 10%. Een stijging van de omzet werd vooral genoteerd in de detailhandel, waar 33% van de ondernemers aangeeft met een omzetsstijging te maken te hebben.

De daling van omzet blijft voor een groot deel van de ondernemers het grootste probleem op dit moment, ruim een derde van de ondernemers noemt dit een acuut probleem. Hiernaast worden contactproblemen (1,5 meter maatregelen) en voorzichtigheid en onzekerheid bij opdrachtgevers als grootste problemen genoemd. Contactproblemen spelen vooral in de horeca en de sport en recreatie sterk, circa 40% van de ondernemers in deze sectoren noemt dit als een acuut probleem.

De helft van de ondernemers ziet ook wel kansen in de huidige situatie, zij kijken vooral naar product-aanpassingen of proberen nieuwe markten aan te boren. Hiernaast ziet men mogelijkheden in digitalisering van werkprocessen, online verkopen en het versterken van onderlinge, lokale samenwerkingen.

Net als bij de eerdere meting geeft ruim 40% van de ondernemers aan investeringen vooralsnog niet uit of af te stellen. Daar waar men dit wel doet, worden vervangingsinvesteringen en/of uitbreidingsinvesteringen nog even niet gedaan. Van uitgestelde uitbreidingsinvesteringen is vooral sprake bij bedrijven met meer dan 5 medewerkers, bij circa 40% van deze ondernemingen worden uitbreidingsinvesteringen uitgesteld. Opvallend is dat de zzp'ers relatief vaak zeggen (59%) dat er vooralsnog geen investeringen uit- of afgesteld worden. Binnen de branches is het vooral de horeca die investeringen uit- of afstelt, 72% zet momenteel niet in op vervangingsinvesteringen, 48% geen uitbreidingsinvesteringen en 50% stelt investeringen op het gebied van energiebesparing uit.

Als we sec kijken naar de resultaten in regio Rivierenland valt op dat minder ondernemers in onze regio te maken hebben met omzetsdaling, namelijk 61% in regio Rivierenland tegenover 66% in Gelderland. De coronacrisis heeft in de regio een vergelijkbare of minder negatieve impact op de bedrijfsvoering dan in de provincie. Enkel het wegvallen van orders heeft in onze regio een grotere impact.

Het is afwachten hoe de coronacrisis zich verder zal ontwikkelen voor ondernemers. Met deze peilingen heeft de gemeente goed zicht op de ernst van de crisis. Door middel van het stellen van vergelijkbare vragen aan ondernemers in gemeente Buren kan inzicht verkregen worden in de impact van de coronacrisis op ondernemers in onze gemeente, vergeleken met de regio en de provincie.

4. Accounts in beeld

Om meer inzicht te krijgen in de verschillende (interne en externe) partijen die betrokken zijn bij team EZ, is het belangrijk om in kaart te brengen welke partijen (ofwel 'accounts') betrokken zijn bij de in hoofdstuk 1 geformuleerde doelstellingen.

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de diverse accounts voor het team EZ.

4.1 Samenwerkingsverbanden

Regio Rivierenland

Regio Rivierenland is het samenwerkingsverband van acht gemeenten in de regio, de Culemborgerwaard, de Betuwe, de Bommelerwaard en het westen van het Land van Maas en Waal. De gemeenten zijn Buren, Culemborg, Maasdiel, Neder-Betuwe, Tiel, West Betuwe, West Maas en Waal en Zaltbommel.

Regio Rivierenland ondersteunt de samenwerking van gemeenten. Regio Rivierenland is het overheidsonderdeel van FruitDelta Rivierenland, een overkoepelende samenwerking tussen overheid, ondernemers, onderwijs/onderzoek, organisaties en ondernemende inwoners. FruitDelta Rivierenland heeft als doel om onze economische speerpunten Agribusiness, Economie & Logistiek en Recreatie & Toerisme te stimuleren en te versterken.

Stichting Bureau Toerisme (voormalig Bureau Toerisme Rivierenland)

De ontwikkeling van Rivierenland als aantrekkelijk en interessant toeristisch recreatief gebied is de komende jaren speerpunt voor de samenwerkende gemeenten in Regio Rivierenland. Stichting Bureau Toerisme (SBT) is een belangrijke samenwerkingspartner binnen dit speerpunt. SBT is sinds 2004 actief als organisatie ten behoeve van versterking van de toeristisch recreatieve sector in Rivierenland. De gemeenten binnen Regio Rivierenland en het SBT willen gezamenlijk werken aan het bereiken van de ambitie voor het speerpunt Recreatie en Toerisme. Om de ambitie te verwezenlijken wordt aan gezamenlijke opgaven gewerkt en wordt ingezet op een aantal reguliere activiteiten.

Omliggende gemeenten

Op het gebied van recreatie & toerisme werd voorheen regelmatig overlegd met de omliggende gemeenten Wijk bij Duurstede en Rhenen. Dit is verwaterd. Bedoeling is om dit weer op te pakken en dan ook de gemeente Utrechtse Heuvelrug hierbij te betrekken.

Fruitpact

Het Fruitpact is een bijzonder samenwerkingsverband tussen overheid en bedrijfsleven in het Rivierenland: de Betuwe, het Land van Maas en Waal en de Bommelerwaard. De fruitteelt is van oudsher sterk op deze plek verankerd en heeft veel aanverwante bedrijvigheid, onderwijs en toerisme aangetrokken. Daarmee heeft de sector zich nationaal en regionaal ontwikkeld tot een economisch cluster van betekenis.

In het licht van (inter)nationale economische ontwikkelingen wil het Fruitpact de Nederlandse en internationale concurrentiepositie van het fruitcluster versterken en uitbouwen. Met haalbare doelstellingen en concrete projecten, die op korte en lange termijn tastbaar resultaat opleveren. Voor grote en kleine bedrijven, voor werkgevers, werknemers en inwoners.

Laanboompact

Het Laanboompact is een samenwerkingsverband tussen Tree Centre Opheusden, gemeente Neder-Betuwe, gemeente Overbetuwe, gemeente Buren, Provincie Gelderland en Rabobank West Betuwe.

Doelstelling van het Laanboompact is het versterken van de laanboomsector in de Betuwe. De laanboomteelt is een belangrijke bedrijfstak in de Betuwe. De samenwerking in het pact krijgt gestalte via projecten, bijeenkomsten, promotieactiviteiten, werkgroepen enz.

4.2 Bedrijventerreinen

Binnen de gemeente zijn vier lokale bedrijventerreinen. Op alle bedrijventerreinen is een combinatie van wonen en werken mogelijk.

De Hofstede in Lienden

Het bedrijventerrein de Hofstede in Lienden is circa 22,5 hectare groot. Het eerste bestemmingsplan van dit bedrijventerrein dateert van 1987. Binnen het bedrijventerrein zijn geen mogelijkheden meer voor nieuwvestiging, het terrein is volledig uitgegeven.

Doejenburg I en II in Eck en Wiel / Maurik

De bedrijventerreinen Doejenburg I en Wehkamp zijn gelegen tussen de kernen Eck en Wiel en Maurik en bedragen samen circa 20 hectare in oppervlakte. Later is hiertussen Doejenburg II ontwikkeld met een oppervlakte van circa 14 hectare. Op dit moment is hier nog ongeveer de helft van de kavels verkoopbaar. Een deel hiervan is reeds onder optie met verschillende stadia van concreetheid.

't Hulster in Buren

Het bedrijventerrein van Buren heeft een oppervlakte van circa 10 hectare.

Beusichem Zuid in Beusichem

Het bedrijventerrein in Beusichem heeft een oppervlakte van circa 23,5 hectare. Binnen het bedrijventerrein zijn geen mogelijkheden meer voor nieuwvestiging, het terrein is volledig uitgegeven. Er zijn plannen van een particulier initiatiefnemer om het bedrijventerrein met circa 3 hectare uit te breiden.

4.3 Ondernemersverenigingen

Binnen gemeente Buren zijn vijf ondernemersverenigingen, waaronder een overkoepelende ondernemersvereniging.

- Ondernemersvereniging Buren
- Ondernemersvereniging De Hofstede
- Ondernemersvereniging Lienden, Ommeren, Ingen
- Bedrijvenparkvereniging Doejenburg

De overkoepelende ondernemersvereniging betreft Stichting Ondernemersplatform Buren (OPB). Dit is een samenwerking tussen de verschillende ondernemersverenigingen in de gemeente Buren. Het OPB streeft ernaar zoveel mogelijk geledingen uit het bedrijfsleven aan zich te binden. Op die wijze worden lokale ondernemersbelangen behartigd en het ondernemersklimaat verbeterd. Het OPB heeft ook een adviesfunctie op het terrein van economische zaken richting gemeente Buren. Voor de gemeente is het uiterst efficiënt om met één representatieve gesprekspartner te overleggen.

Namens de agrarische sector zijn er drie belangenorganisaties actief in gemeente Buren.

- Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Noord, afdeling de Betuwe;
- Nederlandse Fruitteeltorganisatie (NFO);
- Tree Centre Opheusden (TCO), werkgroep Belangenbehartiging.

Ten slotte zijn er enkele winkeliersverenigingen actief.

- Winkeliersvereniging Maurik;
- Winkeliersvereniging Buren;
- Winkeliersvereniging Winkelcentrum Lienden.

5. Analyse

Met behulp van een SWOT analyse kan de informatie van de interne en externe analyse overzichtelijk en eenvoudig weergegeven worden.

	Sterktes	Zwaktes
Intern	- Gedrevenheid team EZ - Korte lijnen bestuur vanwege structureel overleg	- Geen goede integrale aanpak - Regelcultuur intern (voldoen aan wet- en regelgeving, procedures) werkt verlamdend, weinig flexibel - Veel ad hoc taken - Geen economische visie
	Kansen	Bedreigingen
Extern	- Ligging - Veel vestigingen: sterke ondernemersdrive - Laag werkloosheidspercentage - Glasvezel in groot deel gemeente	- Minder behoefte winkels waardoor risico op leegstand - Krimp beroepsbevolking na 2030 - Ontwikkelingen steeds complexer door stikstofproblematiek - Corona - Ruimtetekort - Regeldruk - Ontbreken voldoende personeel bedrijven - Bereikbaarheid (OV)

De SWOT analyse kan verder uitgewerkt worden tot een confrontatiematrix door de punten uit de SWOT-analyse een relatief gewicht te geven en tegen elkaar af te zetten. De matrix die hieruit voortkomt confronteert de belangrijkste sterktes en zwaktes van de gemeente (intern) met de meest belangrijke kansen en bedreigingen uit de gemeente (extern). Het laat zien hoe de aansluiting is tussen de gemeente intern en de gemeente extern; de ondernemers.

In onderstaande tabel is de confrontatiematrix weergegeven. Hier is voor de belangrijkste sterktes en zwaktes beoordeeld wat het effect is van iedere kans en bedreiging: van heel kansrijk (++), neutraliserend (0) tot zeer bedreigend (--). Hieruit wordt een totaalscore berekend waardoor de belangrijkste verbanden naar voren komen.

Hieruit blijkt dat de gedrevenheid van team EZ en de korte lijnen met het bestuur een positieve invloed hebben op de economie. Daarentegen hebben het gebrek aan een goede integrale aanpak en het ontbreken van een economische visie een negatieve invloed op de economie.

	Kansen		Bedreigingen		
Sterktes	Sterke ondernemersdrive	Lage werkloosheid	Risico leegstand	Krimp beroepsbevolking	Totaal
Gedrevenheid team EZ	++	+	+	O	++++
Korte lijnen bestuur	+	+	+	O	+++
Zwaktes					
Geen goede integrale aanpak	-	-	-	O	---
Ad hoc taken	O	O	O	O	O
Geen economische visie	-	--	-	O	----
Totaal	+	-	O	O	O

Bijlage 3: Deelnemers aan de klankbordgroep

Onderstaand een overzicht van de leden van de klankbordgroep. De klankbordgroep bestaat uit een aantal leden die op persoonlijke titel input hebben geleverd voor de Nota Economie.

Naam	Achternaam	Sector	Bedrijfsnaam
Stephanie	de Graaff	Horeca	Restaurant De Hofhouding
Roy	de Wijer	Recreatie	Holland Evenementen Groep
Simon	van Oostveen	Fruittelt	Oostveen Fruit
Fam.	Blom	Logistiek	G. Blom Internationaal Transport
Klasina	Timmer	Detailhandel	Winkelcentrum Lienden, eigenaar Etos
Bas	Ederveen	Detailhandel	WoonTheater
Thomas	Rijksen	Productie	Rijksen Speciaal Timmerwerk
Arina	van Leenen	Agrotoerisme	Betuws Wijdomein
Fam.	Van Koeverden	Recreatie	Wilgje Buitensport
René	Spijker	Dienstverlening	Spijker & Co
Henk	van Ommeren	Productie	Van Ommeren Installaties

Bijlage 4: Input brainstormsessie ondernemers Buren

Thema 1 – Visie, missie, doelstellingen

De deelnemers van de klankbordgroep zijn het er grotendeels over eens dat de gemeente Buren economisch door moet blijven groeien. Wanneer de groei stagneert, betekent dit dat de economische situatie in Buren achteruit gaat. Het is daarom belangrijk om als gemeente Buren onderbouwd vast te leggen op welke gebieden zij zich richt, zodat keuzes omtrent economische ontwikkeling hierop gebaseerd kunnen worden.

Vanuit de regio Rivierenland wordt ingezet op de sectoren Agribusiness, Logistiek en Toerisme & Recreatie. Deze sectoren zijn volgens de ondernemers van belang, maar in Buren is de situatie anders dan regionaal. Volgens de klankbordgroep is het van belang om in de gemeente Buren ook te focussen op de ambachtelijke bedrijven, nijverheid, mkb en zzp'ers. Bij het maken van keuzes op economisch gebied is het belangrijk te kijken welke soort bedrijven passen bij de gemeente Buren én bij de omliggende bedrijven. Het is volgens de klankbordgroep van belang dat de gemeente per locatie kijkt naar de mogelijkheden voor economische ontwikkeling en daarbij bij voorkeur de bestaande bedrijven zoveel mogelijk faciliteert. Tot slot zou ook het stimuleren van innovatie door het verbeteren van de onderlinge samenwerking tussen bedrijven, maar ook met kennis- en onderwijsinstellingen een belangrijke doelstelling moeten zijn.

Thema 2 – Ruimtelijke uitdagingen en duurzame ontwikkeling

Er zijn diverse ruimtelijke uitdagingen voor ondernemers in Buren. Dit heeft te maken met een veelheid aan regelgeving, beperkte uitbreidingsmogelijkheden en keuze uit verschillende ontwikkelopties die niet altijd samen gaan. De ontwikkeling van Agribusiness heeft te maken met milieuzonering en andere ruimtelijke kaders. Er is ook behoefte aan ruimte voor woningbouw. En er liggen kansen voor ontwikkeling op het gebied van recreatie en toerisme. Belangrijk is om goed kaders aan te geven en hier dan ook op te sturen en te handhaven.

De ondernemers geven aan dat zij een toename zien in het aantal toeristen die het stadje Buren komen bezoeken. Een ruimtelijke uitdaging die hieraan is gekoppeld, is het tekort aan parkeergelegenheid in en rondom de plaats Buren. Daarnaast zijn de toeristen vaak niet lang in de gemeente aanwezig, omdat in de gemeente weinig faciliteiten aanwezig zijn. Meer faciliteiten en meer horeca ziet de klankbordgroep als een positieve ontwikkeling. Echter geven zij daarbij ook aan dat er geen duidelijk beeld is van mogelijke locaties voor ontwikkeling. Er is veel ruimte in de gemeente Buren, maar veel plaatsen zijn niet goed bereikbaar.

Bereikbaarheid blijkt een belangrijk thema voor de ondernemers. Niet alleen voor het aannemen van personeel en stagiaires, maar ook voor het aantrekken van jeugd (huisvesting). Nieuw personeel en stagiaires haken af door de reistijd (woon-werkverkeer). Daarnaast dwingt het jonge generaties om weg te gaan, bijvoorbeeld voor een opleiding. Wanneer zij de opleiding hebben afgerond, komen zij in veel gevallen niet terug naar Buren. De bereikbaarheid van de gemeente speelt hierin een rol. Als het gaat om bereikbaarheid ligt de bal bij de gemeente, omdat zij gaan over de infrastructuur. Ondernemers denken graag mee over oplossingen, maar de gemeente is aan zet.

Voor wat betreft duurzame ontwikkeling wordt aangegeven dat dit een taak is voor ondernemers zelf. Er zijn regels vanuit de Rijksoverheid waar ondernemers aan moeten voldoen, waardoor het niet nodig is om als gemeente een rol aan te nemen. Wel is het van belang dat de infrastructuur (capaciteit) is ingericht om duurzame ontwikkeling te faciliteren. Hierover moeten goede afspraken gemaakt worden met de netbeheerder. Grootschalige duurzame ontwikkelingen (windmolen-/zonneparken) moeten zo min mogelijk ten koste gaan van ruimte voor economische ontwikkeling.

Thema 3 – Dienstverlening, procedures en regelgeving

Een grote uitdaging voor ondernemers is dat het soms lijkt dat er geen duidelijke kaders of richtlijnen zijn. Het is moeilijk samenwerken met een overheid die soms vanuit het ene en dan weer vanuit het andere belang redeneert. Het helpt ook niet als er zoveel personele wisselingen zijn bij de gemeente. Bedrijven willen graag samenwerken met een overheid die oplossingsgericht is. Soms lukt dit, maar vaak ook niet. Dit leidt tot frustraties, maar ook onderling tot spanningen. Waarom lukt het bij de ene ondernemer wel en bij de andere niet?

Ook hebben ondernemers te maken met andere overheidsinstanties zoals de arbeidsinspectie, werkzaak Rivierenland, de provincie Gelderland en de Omgevingsdienst Rivierenland. Ook daar is het moeilijk mee samen te werken en soms wordt ervaren dat de communicatie tussen de verschillende diensten niet goed verloopt. Daarnaast is er een groot verschil tussen beleidsmakers, uitvoerders en handhavers. Dat is wellicht logisch vanuit de verschillende rollen, maar toch is het als ondernemer prettig als er wel met respect en vanuit duidelijke richtlijnen met elkaar wordt omgegaan.

Tot slot kan de gemeente de samenwerking tussen de bedrijven en de verschillende overheidsinstellingen goed faciliteren. Daar hebben de bedrijven en de verschillende ondernemersverenigingen en brancheorganisaties ook een rol bij.

Thema 4 – Personeel en talentontwikkeling

Dit thema speelt vooral een rol bij het vinden en vasthouden van goed gekwalificeerd personeel en bij de opleiding van talenten (toekomstig personeel). Bedrijven zitten vaak in hetzelfde schuitje en concurreren met elkaar. Het is daarom belangrijk om niet alleen individueel, maar ook gezamenlijk aan de slag te gaan met dit thema. Daarnaast is de begeleiding van doelgroepen met afstand tot de arbeidsmarkt zeer belangrijk. Tot slot speelt hier huisvesting een belangrijke rol (zowel tijdelijk als permanent). Veel kan op eigen terrein, maar de eisen zijn in sommige gevallen te streng. Het is van belang vanuit de gemeente maatwerk te leveren en per locatie te kijken naar de mogelijkheden.

Thema 5 – Werkgelegenheid en huisvesting

De ondernemers zijn negatief over het realiseren en toestaan van (tijdelijke) huisvesting op bedrijventerreinen. Zij geven aan dat woningen op een bedrijventerrein juist kunnen dienen als belemmering. Onder andere in de vorm van een afname van de parkeergelegenheid voor vast personeel. Echter zijn de leden van de klankbordgroep positief over het realiseren en toestaan van (tijdelijke) huisvesting bij bedrijven in het buitengebied. Een opmerking is dat (tijdelijke) huisvesting slechts op het eigen terrein van de desbetreffende ondernemer toegestaan moet worden. Dit omdat de ondernemer dan zelf verantwoordelijk is voor het realiseren van parkeergelegenheid. Het is van belang om hierin te zoeken naar logische samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld tijdens aansluitende seizoenen of pieken in de huisvesting.

We hebben het ook gehad over de stelling 'Betaalbare en kwalitatieve huisvesting is de belangrijkste voorwaarde voor het aantrekken en vasthouden van nieuw personeel'. Er werd aangegeven dat betaalbare en kwalitatieve huisvesting niet belangrijk is voor het aantrekken van nieuw personeel. Nieuw personeel verhuist vaak niet naar de gemeente waarin zij aan de slag gaan. Dit is een van de redenen dat de bereikbaarheid van belang is. Daarentegen is betaalbare en kwalitatieve huisvesting een belangrijk aspect voor de verjonging van de gemeente.

Thema 6 – Organisatie en samenwerking

Het is volgens de ondernemers niet van belang dat elke kern/elk bedrijventerrein een goed functionerende ondernemersvereniging heeft. Echter is het wel belangrijk dat in iedere kern of bedrijventerrein een vorm van organisatie aanwezig is. Gericht op de samenwerking tussen de ondernemers en de gemeente zijn een aantal punten van belang:

- De ondernemers willen de afstand tot de gemeente graag verkleinen. Onder andere door duidelijkheid over de persoon waar zij terecht kunnen.
- Vanuit de gemeente contact leggen met de ondernemers binnen de gemeente, zodat de gemeente kan meedenken en meer achter de horeca kan gaan staan.